

Επαναπροσδιορισμός της φαρμακευτικής δαπάνης

ΤΟΥ ΜΙΧΑΛΗ ΧΕΙΜΩΝΑ, ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ (ΣΦΦΕΕ)

Η υποχρηματοδότηση της φαρμακευτικής δαπάνης -αποτέλεσμα της 12ετούς οικονομικής κρίσης και των μνημονίων- σε συνδυασμό με τις καθυστερήσεις στην εφαρμογή κρίσιμων διαρθρωτικών μέτρων, όπως τα κλειδωμένα θεραπευτικά πρωτόκολλα, ο ψηφιακός φάκελος ασθενούς, τα μητρώα ασθενών, η στρατηγική για την αύξηση της διείσδυσης των γενοσήμων, ώστε να δημιουργηθεί χώρος για την εισαγωγή νέων θεραπειών, και η υιοθέτηση νέων μοντέλων αξιολόγησης και αποζημίωσης των καινοτόμων θεραπειών έχουν οδηγήσει σε ένα δυσλειτουργικό σύστημα.

Αφενός, επιβαρύνουν υπέρμετρα τις φαρμακευτικές επιχειρήσεις μέσω εξοντωτικής φορολόγησης και, αφετέρου, δημιουργούν σημαντικά εμπόδια στην είσοδο νέων φαρμάκων. Οι φαρμακευτικές επιχειρήσεις έχουν φτάσει πια σε οριακό σημείο και διακυβεύεται η πρόσβαση των ασθενών σε υπάρχουσες, αλλά, κυριότερα, σε μελλοντικές καινοτόμες θεραπείες. Μάλιστα, από το 2022 και μετά το πρόβλημα έχει ενταθεί σε τέτοιο βαθμό, ώστε να παρατηρούμε το μοναδικό φαινόμενο στα παγκόσμια χρονικά η κρατική χρηματοδότηση να υπολείπεται των υποχρεωτικών επιστροφών της φαρμακοβιομηχανίας. Σύμφωνα με τις πιο πρόσφατες μελέτες της IQVIA, για το χρονικό διά-

στημα 2020-2023, μόνο 1 στα 5 νέα καινοτόμα φάρμακα που θα μπορούσαν να έχουν έρθει στην Ελλάδα, ήρθαν τελικά στη χώρα μας. Φαίνεται, λοιπόν, ξεκάθαρα πως στην Ελλάδα τίθεται σε κίνδυνο η βιωσιμότητα του φαρμακευτικού κλάδου, δεν αναγνωρίζεται η αξία της καινοτομίας και διακυβεύεται η εισαγωγή καινοτόμων φαρμάκων για απειλητικές για τη

ΟΙ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΕΧΟΥΝ ΦΤΑΣΕΙ ΠΙΑ ΣΕ ΟΡΙΑΚΟ ΣΗΜΕΙΟ ΚΑΙ ΔΙΑΚΥΒΕΥΕΤΑΙ Η ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΤΩΝ ΑΣΘΕΝΩΝ ΣΕ ΥΠΑΡΧΟΥΣΕΣ ΚΑΙ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΘΕΡΑΠΕΙΕΣ

ζωή ασθενείς. Κλείνοντας το 2024, η πορεία των υποχρεωτικών επιστροφών, και ειδικά της νοσοκομειακής δαπάνης, όπως αντικατοπτρίστηκε και στα σημειώματα που έλαβαν οι φαρμακευτικές εταιρείες για τα ποσά του clawback που θα πρέπει να καταβάλουν, προκάλεσε προβληματισμό και αναστάτωση. Ευελπιστούμε ότι το 2025 θα μειωθούν οι υποχρεωτικές επιστροφές, θα γίνουν πράξη οι δεσμεύσεις του υπουργού Υγείας για συγκράτηση της δαπάνης και θα δούμε αποτελέσματα από τα μέτρα που έχει λάβει.

Αρχικά, πρέπει να γίνει επαναπροσδιορισμός της δημόσιας επένδυσης στο φάρμακο και θα πρέπει να περιοριστούν οι υποχρεωτικές επιστροφές των φαρμακευτικών εταιρειών, βάζοντας στόχο τις επιστροφές του 2020, που ήταν και η βάση του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Επίσης, θα πρέπει να βελτιωθεί η λειτουργικότητα του συστήματος και να απαλειφθούν φαινόμενα όπως η αναδρομική ισχύς των διαπραγματεύσεων, η καθυστέρηση στην έκδοση των εκκαθαριστικών σημειωμάτων και η έλλειψη στοιχείων, ώστε οι φαρμακευτικές επιχειρήσεις να καταφέρουν να υλοποιήσουν τα επενδυτικά τους σχέδια. Παράλληλα, η υιοθέτηση νέων μεθόδων τιμολόγησης και αποζημίωσης για τα νέα φάρμακα θα πρέπει να είναι ψηλά στην ατζέντα της

κυβέρνησης, καθώς αυτό μπορεί να τοποθετήσει την Ελλάδα ως ηγέτη στη φαρμακευτική καινοτομία, επιταχύνοντας την πρόσβαση των ασθενών σε νέες και καινοτόμες θεραπείες, αλλά και διασφαλίζοντας τη βιωσιμότητα του συστήματος Υγείας.

Το υπουργείο Υγείας έχει αντιληφθεί το πρόβλημα που αντιμετωπίζει η υποχρηματοδότηση του φαρμάκου και η είσοδος της καινοτομίας στη χώρα μας και είναι στο τραπέζι των συζητήσεων που εδώ και χρόνια προσπαθούμε να ανοίξουμε με στόχο τη θέσπιση ενός Ταμείου Καινοτομίας (σχήμα μεταβατικής αποζημίωσης φαρμάκων).

Το 2025, αλλά και τα προσεχή έτη, αναμένονται σημαντικές εξελίξεις σε τομείς όπως η εξατομικευμένη ιατρική, η ανοσοθεραπεία, τα αντικαρκινικά εμβόλια, οι κυτταρικές θεραπείες με κύτταρα CAR-T και, βεβαίως, οι γονιδιακές θεραπείες, καθώς και η αξιοποίηση της Τεχνητής Νοημοσύνης στη διάγνωση και την ανάπτυξη φαρμάκων. «Βρισκόμαστε στην εποχή της φαρμακευτικής αναγέννησης», τόνισε ο Αλβέρτος Μπουρλά στη συνάντηση των CEOs κορυφαίων φαρμακευτικών εταιρειών με τον πρωθυπουργό (Απρίλιος 2024). Σήμερα, βρίσκονται παγκοσμίως υπό ανάπτυξη πάνω από 7.000 μόρια νέων θεραπειών, φέρνοντας ένα νέο κύμα ιατρικής καινοτομίας, που μπορεί να αλλάξει ριζικά τη διαχείριση σοβαρών ασθενειών. Το ερώτημα, όμως, παραμένει: θα μπορέσουν τα συστήματα Υγείας να ακολουθήσουν τον ρυθμό της καινοτομίας; Η Ευρώπη και η Ελλάδα χρειάζονται μεταρρυθμίσεις και έναν σύγχρονο μηχανισμό αποζημίωσης, ώστε οι νέες θεραπείες να φτάσουν έγκαιρα στους ασθενείς που τις χρειάζονται. Διότι, όσο η επιστήμη προχωρά, τόσο αυξάνεται και η ευθύνη να διασφαλιστεί ότι κανείς δεν θα μείνει πίσω.

Προτεραιότητά μας διαχρονικά είναι να διασφαλιστεί η πρόσβαση των Ελλήνων ασθενών και στις καθιερωμένες αλλά και στις νέες, καινοτόμες θεραπείες και γι' αυτό πρέπει να υιοθετηθεί μια ασθενοκεντρική, βιώσιμη φαρμακευτική πολιτική. Την τελευταία δεκαετία, ο κλάδος έχει δείξει ανθεκτικότητα και προσαρμοστικότητα, αποτελώντας έναν σημαντικό συντελεστή της εθνικής οικονομίας, διασφαλίζοντας συνολικά 120.000 θέσεις εργασίας και επιδρώντας στο ΑΕΠ με 6,5 δισ. ευρώ ή 3,2% ΑΕΠ. Ωστόσο, για να απελευθερωθεί αυτή η δυναμική, η χώρα μας θα πρέπει να δώσει προτεραιότητα σε πολιτικές που ενισχύουν την ανταγωνιστικότητα του κλάδου. Η μείωση του ύψους των υπερβολικών υποχρεωτικών επιστροφών και η επαρκής επένδυση στο φάρμακο, αλλά και η βιώσιμη χρηματοδότηση του συστήματος γενικά, προκειμένου να επιταχυνθεί η είσοδος νέων, καινοτόμων θεραπειών, αποτελούν βασικές προτεραιότητες.

Το 2025 απαιτεί μια συνεργατική προσέγγιση και ο φαρμακευτικός κλάδος είναι στρατηγικός εταίρος στην επίτευξη τόσο των εθνικών όσο και των ευρωπαϊκών προτεραιοτήτων.

